

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 220. — ŠTEV. 220.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 20, 1936. — PONDELJEK, 20. SEPTEMBRA 1936.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

RADIKALNE ODREDBE MEHIŠKE VLADE

Sedem ljudi je bilo že usmrčenih v zvezi z umorom Amerikanca Rosenthala. — Štirje nadaljni bodo prišli na vrsto. — Krivce bodo obesili na mestu napada, v svarilo drugim. — Prijatelji v skrbeh zastran Oregona.

MEXICO CITY, Mehika, 19. septembra. — Umor Jakoba Rosenthala iz Woodmere, L. I., je bil osvečen s hitrim kaznovanjem banditov, kateri so ga odvedli v nedeljo ponoči ter ga ubili v sredo.

Sedem indijanskih članov roparske tolpe je bilo usmrčenih v soboto zjutraj v bližini vasi Huitzilac, kjer so imeli svoj glavni stan.

Štiri nadaljne, ki so sedaj zaprti v mehiškem glavnem mestu, je identificiral Joseph Ruff, zet umorjenega Rosenthala. Odvedli jih bodo na Cuernavaca cesto ter obesili.

Trupla obešenih bodo obvisela na drevesih v bližini vasi, kot svarilo za ostale Indijance. Na ta način bo plačalo sedem Indijancev s svojo smrtjo za roparski napad ter usmrčenje Rosenthala.

Eden treh Indijancev, katere so ubile v sredo zvezne čete, ko so skušale rešiti Rosenthala, je bil identificiran kot general Bonifica Hinojosa, predsednik občine Huitzilac. Bil je general v armadi Zapate tekome revolucije.

Nadaljna dva sta bila Miguel Garcia, poveljnik občinske ječe ter Juan Ortiz.

Predsednik Calles je odredil aretacijo vseh odvajalcev ter tudi vseh Indijancev v Huitzilacu, ki so vedeli za zaroto, a niso hoteli informirati oblasti. Hitra kazen bo zadela vse prizadete.

MEXICO CITY, Mehika, 18. septembra. — Kot pretresljivo svarilo proti banditstvu so bili mrtvi jetniki obešeni na drevesa ob Cuernavaca cesti, v bližini mesta, kjer je bil zajet in umorjen Jakob Rosenthal iz New Yorka.

To dejanje ima namen obvestiti domačine v gorski pokrajini, da bo narodna vlada brezobzirno zatrla banditstvo.

Šest mož, o katerih je bilo znano, da so člani banditske tolpe, ki je zakrivila napad in umor, je bilo usmrčenih in sedem nadaljnjih je bilo ubitih, ko so se ustavljali vojakom, ki iščejo bandite po okolici.

Domnevajo, da bo število "neoficijelnih" eksekucij še dosti večje, ker je malo dvoma da izpolnjuje zvezna policija dobesedno povelja, naj iztrebi bandite iz pokrajin, ki so tako blizu zveznega glavnega mesta.

MEXICO CITY, Mehika, 19. septembra. — Nasprotujoča si poročila glede bivališča generala Obregona povzročajo vznemirjenje v krogih njegovih prijateljev. Vlak generala je ustavila preteklo nedeljo neka tolpa Jaqui Indijancev.

Nekatera poročila pravijo, da je došel Obregon v Cajeme. Nadaljna poročajo, da je v Navajoa, in še nadaljna, da poveljuje četam v Pitahaya, ki se pripravljajo na kampanjo proti upornim Jaqui Indijancem.

Poročila iz Sonore ugotavljajo, da ni prišlo še do nikakih bojov med zveznimi vojniki in Jaqui Indijanci, ker čakajo čete na boljšo opremo in na ojačanja. Ko se bo kampanja pričela, se bo vršilo zasledovanje Jaquijev toliko časa, dokler ne bodo Indijanci popolnoma podjarmljeni.

Nekateri so mnenja, da tiče za vstajo Jaquijev politiki. Izjavljajo, da so nekateri izgnanci, sovražniki Obregonu in Callesi, že dolgo časa čakali prilike, da prično z zadregami ter skušajo strmo-glaviti sedanjo vlado.

NOGALES, Sonora, 19. septembra. — Zvezne čete napredujejo proti utrjeni postojanki Jaqui Indijancev pri Sierra de Bacetete. 15.000 zveznih vojakov bo kmalu napadlo taborišče vstašev.

Kratka poročila iz Guaymas pravijo, da so se Jaqui Indijanci v severni Sonori razcepili v majhne čete.

Amerikanci v francoski vojaški službi.

Naturalizirani ameriški državljani, ki morajo služiti v francoski armadi, so povzročili nove proteste državnega departamenta. — V Ameriki rojen mož je bil isto tako vtaknjen v vojake.

PARIZ, Francija, 19. septembra. — Navada francoskih vojaških oblasti, da vtaknejo ameriške državljane francoskega rojstva ali izvora v armado, kakor hitro stopijo na francoska tla, je vzbudila precej vznemirjenja med ameriški oblastmi. Državni departament je bil v zadnjem času obveščen o dvanajstih nadaljnjih slučajih, in vsled tega je vložil ostre proteste pri francoskem zunanjem departamentu.

Na temelju zmedenih določb postave ne more postati noben Francoz državljan ali podanik kak druge dežele, razven z izrecnim privoljenjem francoske vlade. Takega privoljenja pa ni nikdar mogoče dobiti in vsled tega smatra Francija za svoje ljudi državljane Združenih držav in drugih narodov, ki so francoskega izvora do drugega kolena.

Kadar pridejo taki Amerikanci v Francijo obiskat svoje sorodnike, se strašno čudijo, ker so aretirani v najkrajšem času. Povsem naravno vložijo prizive pri ameriških konzulatih in poslanstvu v Parizu. Številni so se izognili službi v armadi s tem, da so sredi noči odpotovali v Belgijo, ne da bi se kdaj zopet vrnili na francoska tla.

Izvanreden slučaj se je ravno kar razvil. Robert de Bonneville iz New Orleansa je bil rojen v Združenih državah ter je sin ameriškega očeta. Oče slednjega je odšel v Ameriko kot mlad mož ter ostal tam do svoje smrti. De Bonneville je pred kratkim sklenil obiskati domačo deželo svojega starca očeta, kakor hitro je došel v Havre, je bil aretiran in vtaknjen so ga v osmi polk Zouavov na temelju domneve, da je še vedno Francoz in da ni še zadostil svoji vojaški dolžnosti.

Dobil je dopust, pohitel v Havre ter predložil zadevo ameriške-mu konzulu. Protest je bil sedaj vložjen pri francoski vladi.

Alfred Cornette, rojen v Italiji, je postal naturaliziran ameriški državljan leta 1919. Po sedmih letih bivanja se je vrnil v Francijo, da obišče svojo mater ter je ostal tukaj, da se loti trgovine. Prijeli so ga in sedaj služi v devet in devetdesetemu polku infanterije.

Emile Mioux, naturaliziran ameriški državljan, se je vrnil letos v Francijo. Ko je preživel par tednov v krogu svojih sorodnikov, se je napotil v Havre, da se vrne v Ameriko s parnikom La Savoye. Aretiran pa je bil kot dezertir francoske armade ter stavljen vojaškim oblastim na razpolago.

Mioux je že služil tri leta v francoski armadi, od leta 1900 do 1903, nakar je odšel v Ameriko, kjer je otvoril svetilnico v Carlyle, Ill. Poročil se je z Amerikanko ter ima dva otroke.

Domnevajo, da je dobil Mioux dopust za par dni in da je hotel odpotovati proti Ameriki. Njegov status je tem slabši, ker ga smatrajo sedaj za dvojnega dezertirja.

Washington je naprosil francoske oblasti, naj respektirajo ameriško državljanstvo.

Kraljici Mariji ne privoščijo izleta v Ameriko.

Na Romunskem se je pojavilo nezadovoljstvo vsled nameravane g a potovanja kraljice Marije v Ameriko. — Nezadovoljstvo se tiče "neoficijelnega" povelja.

DUNAJ, Avstrija, 19. septembra. — Privatna poročila iz Bukarešte razodevajo, da ne simpatizirajo Romunci z obiskom kraljice Marije v Ameriko. Opozicijsko časopisje, posebno Lupta, kaže svoje nezadovoljstvo tako javno kot pač dopušča cenzura.

Večina kritik se tiče vprašanja, koliko bo stalo Romunsko to potovanje v Ameriko. Na dan vsega tega pa je naziranje, da ni ameriško časopisno vabilo oficijelnega, temveč privatnega izvora in da so ga započele takozvane "society" ženske, ki se žele kretati v kraljevski družbi.

Prvi komuniquej je ugotovil, da sta bila kralj in kraljica oficijelno povabljeni, naj se udeležita inauguracije Mary Hill muzeja v Seattle, a brez ugotovila, kdo je vabil. Romunci so seveda domnevali, da je prišlo povabilo od ameriške vlade.

Druzi komuniquej je izpustil izraz "oficijelno" ter dostavil: Vlada države Washington je ob tej priliki tudi poslala povabila Velikanstvu.

Večina Bukarešte ne pozna razlike med ameriško državo in zvezno vlado ter je vajena imenovati zvezno vlado po njenem glavnem mestu.

Mala nevihta radi oficijelnega značaja povabila ni ponehala niti vspricho izjav ameriškega poslanika Culbertsona, da ne dovoljujejo ameriške postave, da bi oficijelno vabili kralje in kraljice. Rekel pa je, da bo kraljica deležna največjega sprejema.

DOGOVOR MED FRANCIJO IN NEMČIJO

ŽENEVA, Švica, 19. septembra. — Nekim nemški predstavitelj je danes potrdil poročevalcu "Associated Press", da je francosko-nemški dogovor, katerega nameravata skleniti zunanja ministra Briand in Stresemann, v svojem bistvu ekonomske narave.

Tako Francija kot Nemčija si želita pretvoriti obstoječi sistem obljub, izvirajočih iz versailleske mirovne pogodbe, v prijateljsko tovarišstvo, potom katere bi obe kombinirali svoje sile.

Zastopnik Nemčije je izjavil, da bi dalo nadaljno zasedenje nemškega ozemlja povod nadaljnjim prepričim in da si Nemčija želi evakuacije francoskih čet prav tako iskreno kot si je želela Francija leta 1871 odhoda nemških čet, vsled česar je plačala vojno odškodnino prej kot dogovorjeno. Nemci so prepričani, da more počivati trajen nemško-francoski dogovor le na popolnem medsebojnem zaupanju, kar pomenja odpravljenje političnega oprijema na Nemčijo.

NEW ROCHELLE, N. Y., 19. septembra. — Če bi bilo treba, bi Henry Levy, ki stanuje v United Home za ostarele žide, za stavo preplaval z Trudo Ederle Long Island zaliv.

— Prestar! — je vzkliknil večeraj na predvečer svojega sto tretjega rojstnega dne, — ne motite

Odločen nastop nezaposlenih v avstr. republiki.

Nezaposleni so se polastili cesarskega gozda pri Orthu ter pričeli sekati drevje za koče. — Policija je obkolila koloniste, a ni storila ničesar.

ORTH, Avstrija, 19. septembra. — Prizori v prejšnjem cesarskem lovskem gozdu spominjajo ameriškega opazovalca na armado Coxey-a v ameriških pionirskih dneh in na New Jersey.

Avstrijska armada nezaposlenih, ki se je pod vodstvom Franza Welkerta polastila posestva v četrtek ponoči, je narasla na 350 mož in 350 nadaljnjih ojačenj bo dospelo danes z Dunaja.

Dva orožnika zreta počenja-je nezaposlenih, in več kot sto jih je postavljenih krog posestva, dočim sekajo nezaposleni neumorno drevesa ter se poslužujejo vej za zgrajenje šatorov, v katerih živ-je medtem ko postavljajo temelje za svoje lesene koče.

Možje pa niso nikakoli gozdarij, kar je razvidno iz tega, da pripravljajo prave kresove, ki privabijo na lice mesta moskito, katerih je v tem močvirnatem gozdu ob Donavi toliko, da je treba staviti New Jersey v drugo vrsto. Moskiti slave pravečate orgije, kajti nezaposleni delajo goli do pasu in nekateri bolj utrjeni nosijo celo kopalo obleko.

Vlada je hotela izprva energično nastopiti, a se je premislila. Nezaposleni, kojih večina obstaja iz mladih telesno sposobnih industrijskih delavcev in uradnikov, pripadajo družbi za koloniziranje v domači deželi, ki šteje 8 tisoč članov. Trdijo, da je v Avstriji en milijon akrov neobdelane zemlje, primerne za kolonizacijo ter zahtevajo, da sprejme parlamentarna postava, s katero naj bi se ekspropriiralo gotove dele te neobdelane zemlje na korist nezaposlenih, katerih je 150.000.

Welkert, njih voditelj, pravi, da je poljedelski minister naklonjen tej ideji in da je obljubil družbi 7000 akrov. Ker pa ne morejo nezaposleni večno čakati, da jim vlada prideli zemljišča, so se enostavno polastili zemljišč.

Se! Vedno sem delal kar sem hotel, pil, kadar sem mogel kaj dobiti, kadil kolikor mi je prišlo in vedno sem imel dober tek.

— Vprašate me, če imam kako posebno ambicijo, da živim do katerega dogodka v bodočnosti? Gotovo. Rad bi živel toliko časa, da vidim razveljavljenje Volsteadove postave, katera je le velik kupce prisilodarije.

STRAŠNE POSLEDICE VIHARJA V JUŽNEM DELU FLORIDE

Poročila javljajo, da je več sto ljudi izgubilo življenje. — Mesto Miami je popolnoma uničeno. Na tisoče in tisoče ljudi je brez strehe. — Jezero je prestopilo bregove ter poplavalilo okolico. — V Miami je proglašeno vojno pravo. — Panika med prebivalstvom.

WEST PALM BEACH, Fla., 19. septembra. — Včeraj se je pojavil ob tukajšnji obali vihar, kakoršnega ne pomnijo najstarejši prebivalci Floride.

Poročila javljajo, da je izgubilo par sto ljudi življenje ter da jih je nad 3000 poškodovanih. Nad petdeset tisoč ljudi je brez strehe. Samo v Dade County cenija škodo nad 100.000.000 dolarjev.

Orkan je divjal v širokosti 60 milj z naglico 100 milj na uro. Najbolj je prizadeto mesto Miami.

V kolikor se je moglo dosedaj dognati, je mrtvih od 75 do 230 oseb.

Jezero Okeechobee je prestopilo bregove in preplavilo okoliška mesta.

Ker so brzovjavne in telefonske zveze razdejane, ni bilo mogoče dobiti natančnih poročil.

Na mesta nesreče drve pomožni vlaki z zdravniki in bolniškimi strežnicami. Mesto Miami je uničeno. Niti eno poslopje ni ostalo nepoškodovano. Istotako je mesto Hollywood.

V Miami je proglašeno vojno stanje. Po ulicah patrolirajo policisti, pomožni šerifi in prostovoljci. Po sedmi uri zvečer ne sme nihče na ulico.

V Fort Lauderdale je bilo usmrčenih dvajset oseb in nad 70 ranjenih.

Ko se je pojavil vihar, je med prebivalstvom v Miami izbruhnila strahovita panika. Nihče ni vedel, kje bi si poiskal zavetja.

TALLAHASSEE, Fla., 19. septembra. — Proti Miami je odpotoval governor Martin. Jutri bo dospela tja milica ter se lotila reševalnega dela.

Odgodenje poleta New York - Pariz.

Kapitan Fonck izjavlja, da je polet iz New Yorka v Pariz nemogoč pred torkom. — Na morju divjajo viharji.

Poročila o trajno neugodnih vremenskih razmerah so napotila kapitana Rene Foncka, da je zopet odgodil svoj polet iz New Yorka v Pariz.

— Nobene možnosti ni, da bi aeroplan odletel pred torkom ali pozneje v tednu, ko bomo lahko pričakovali boljše vreme, — je rekel Fonck, potem ko si je ogledal vremensko poročilo, katero je poslal aeronavtični urad mornariskega departamenta. Edino upanje je bilo vsebovano v naslednjem stavku:

— Razmere so v splošnem zelo neugodne.

Manjša hiba na gazolinskem tanku velikankega aeroplana, katerega je zgradil Igor Sikorski, je bila popravljena, in Sikorski je rekel da je posadka pripravljena odleteti, kakor hitro bo vreme ugodno.

Tekom včerajšnjega dne je dobil Fonck kabelsko sporočilo, katero mu je poslal prejšnji eskadrenski poveljnik kapitan Wesier, ki se je ravno vrnil v Pariz, potem ko je porazil svetovni rekord za polet ne da bi pristal. Prevozil je 5200 kilometrov med Bendarras v Perziji in Parizom.

Wesier, kojega rekord bo porazen, če se Foncku posreči priti v Pariz, je rekel, da je imela njegova brzovjavka namen posvariti tovariša. Sporočil je:

— Odleti, tudi če bi to pomenjalo, da boš padel v morje ter boš moral plavati.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivost ter točno potrebo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir.	100 \$ 4.30
Din.	1,000 \$ 18.90	Lir.	200 \$ 8.30
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir.	300 \$ 12.15
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir.	500 \$ 19.75
Din.	10,000 \$ 183.00	Lir.	1000 \$ 38.50

Za pošiljkatve, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben zneeku primeren popust.

Nakazila po brzovjavnom plinu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačilo ameriških dolarjev v jugoslavski in italijanski znački sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pisnem dogovoru.

